

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Viktora Kučery a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: **Mgr. J. H.**, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1/376, Praha, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 22. 7. 2021 č. j. 42 Ad 7/2019 - 54,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žalovaný **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhal zrušení shora označeného rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 1. 2019, č. j. MPSV-2019/2066-916; tímto rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání stěžovatele a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce České republiky – Krajské pobočky v Ústí nad Labem (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 26. 11. 2018, č. j. 399908/18/DC. Posledně uvedeným rozhodnutím správní orgán I. stupně nepřiznal stěžovateli dávku státní sociální podpory – příspěvek na bydlení ode dne 1. 10. 2018 podle § 24 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění rozhodných předpisů (dále jen „zákon o státní sociální podpoře“).

[2] Pro rozhodnutí o stěžovatelem podané žádosti o příspěvek na bydlení byla zásadní odpověď na otázku, zda prostor obývaný žalobcem lze považovat za byt ve smyslu § 24 odst. 5 zákona o státní sociální potřebě. Správní orgány vyšly ze sdělení příslušného stavebního úřadu (Městského úřadu Česká Kamenice), dle něhož se v případě prostoru pronajatého a obývaného žalobcem nejedná o soubor místností nebo samostatnou obytnou místnost. Nesplňuje totiž definici samostatného bytu podle § 3 písm. i) vyhlášky č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby (dále jen „vyhláška o technických požadavcích na stavby“), neboť pokud tvoří byt jedna obytná místnost, musí mít plochu nejméně 16 m². Nájemní prostor obývaný žalobcem má 13,7 m², výměra WC se sprchovým koutem činí 1,8 m², přičemž prostor byl zkolaudován jako internátní pokoj, nikoli jako byt. Není tedy ve smyslu příslušných stavebních předpisů určen pro bydlení, neodpovídá požadavkům na trvalé bydlení a není k tomuto účelu určen; z toho důvodu nesplňuje požadavky zákona o státní sociální podpoře.

[3] Proti rozhodnutí žalovaného podal stěžovatel žalobu, kterou krajský soud podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), jako nedůvodnou zamítl. Krajský soud zdůraznil, že pro naplnění definice bytu podle § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře nepostačuje, pokud je obytná místnost fakticky jako byt užívána. Po výplatu příspěvku je zapotřebí naplnění formální podmínky v podobě účelového určení užívání obytných místností k trvalému bydlení podle stavebního zákona [č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)] či kolaudace těchto místností coby bytu. Dále uvedl, že z půdorysu objektu, v němž stěžovatel bydlí, je zjevné, že jde o samostatný prostor tvořený místností o výměře menší než 16 m² a větší než 8 m² a dále je součástí objektu prostor s WC a sprchovým koutem se vstupem přímo z uvedené místnosti. Podle krajského soudu tedy stěžovatel obývá prostor o dvou místnostech, který nebyl zkolaudován jako byt. Dále je z půdorysu prostoru dle krajského soudu zřejmé, že jeho stavebně technické uspořádání je v rozporu s § 10 odst. 6 vyhlášky o technických požadavcích na stavby, neboť se přímo z obytné, resp. pobytové místnosti vstupuje do místnosti s WC a sprchovým koutem, což dané ustanovení zakazuje. Krajský soud proto uzavřel, že prostor, který stěžovatel obývá, nelze považovat za byt ve smyslu § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře.

[4] Stěžovatel napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností, ve které namítal, že jím obývaný prostor měl být posouzen jako byt. V té souvislosti také upozorňoval na skutečnost, že tato otázka nemůže být v pravomoci dožadovaného stavebního úřadu, resp. jediné úřednice.

[5] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, a stěžovatel má vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[6] S ohledem na skutečnost, že se jedná o věc, kterou před krajským soudem rozhodoval samosoudce, se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Novelou s. ř. s. provedenou zákonem č. 77/2021 Sb. (s účinností od 1. 4. 2021) byl totiž rozšířen okruh případů, při jejichž přezkumu Nejvyšší správní soud posuzuje přijatelnost kasační stížnosti. Nově se nejedná jen o „věci mezinárodní ochrany“, nýbrž o všechny „věci, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce“. Tato změna však nezakládá žádný rozumný důvod měnit kritéria přijatelnosti kasační stížnosti (shodně již rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 6. 2021, č. j. 1 As 124/2021 - 28, nebo ze dne 11. 6. 2021, č. j. 10 As 154/2021 - 23). Při rozhodování o (ne)přijatelnosti kasační stížnosti proto soud i nadále vychází z ustálených kritérií (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021 - 28, č. 4219/2021 Sb. NSS).

[7] Výklad zákonného pojmu „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS. Podle citovaného usnesení je tedy kasační stížnost přijatelná v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[8] V nyní souzené věci Nejvyšší správní soud neshledal naplnění některého z výše uvedených typových případů. Především je nutné připomenout, že zcela totožnou otázku (tj. zda prostor

pokračování

obývaný stěžovatelem je bytem ve smyslu § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře), resp. přijatelnost kasační stížnosti v typově shodné věci stěžovatele řešil Nejvyšší správní soud v usneseních ze dne 9. 11. 2021, č. j. 6 Ads 267/2021 - 36, a ze dne 11. 11. 2021, č. j. 5 Ads 258/2021 - 38, přičemž kasační stížnosti v obou věcech shledal nepřijatelnými.

[9] V obou citovaných usneseních soud zdůraznil, že § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře jasně váže výplatu příspěvku pouze na užívání obytných místností určených k trvalému obývání podle stavebního zákona či kolaudace těchto místností coby bytu. Výše uvedené podporuje též úmysl zákonodárce (*ratio legis*), který lze dovodit z důvodové zprávy k návrhu novely zákona o státní sociální podpoře provedené zákonem č. 252/2014 Sb.; tímto zákonem byl s účinností od 1. 1. 2015 doplněn do § 24 zákona o státní sociální podpoře právě odstavec 5 s tím, že nárok na příspěvek na bydlení se spojuje pouze s vlastnictvím nebo nájemním vztahem k bytu, zatímco bydlení v jiných ubytovacích zařízeních a v jiných než obytných prostorech bude řešit pouze doplatek na bydlení ze systému pomoci v hmotné nouzi (blíže viz sněmovní tisk č. 256/0, část druhá, Čl. III., bod 12., 7. volební období 2013-2017, digitální repozitář, www.psp.cz). To znamená, že zatímco doplatek na bydlení může být vyplácen jak v případě bydlení v bytě zkolaudovaném nebo určeném příslušným stavebním úřadem účelově k bydlení, tak k bydlení v jiném než obytném prostoru či ubytovacím zařízení, příspěvek na bydlení je vázán pouze na bydlení v bytě zkolaudovaném nebo určeném příslušným stavebním úřadem účelově k bydlení (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 3. 2019 č. j. 6 Ads 269/2018 - 17, body 19 a 20). Tento výklad je jasně potvrzován navazující judikaturou zdejšího soudu – k tomu srov. např. rozsudky ze dne 28. 11. 2019, č. j. 7 Ads 254/2019 - 16; ze dne 16. 12. 2019, č. j. 10 Ads 21/2019 - 23, či ze dne 29. 4. 2020 č. j. 3 Ads 78/2018 - 21.

[10] Těmito závěry se krajský soud v nyní posuzované věci řídil a připomněl, že zákonem stanovenou pravomoc k posouzení, zda určitá stavba nebo její součást splňuje technické požadavky na stavby, a zároveň zda je stavba užívána k účelu, pro který je svým stavebně technickým uspořádáním vybavena, má obecný stavební úřad (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2020, č. j. 5 Ads 83/2020 - 23). Správní orgány tak správně vycházely z vyjádření příslušného stavebního úřadu, ze kterého vyplývá, že prostor obývaný stěžovatelem nebyl zkolaudován jako byt a že se nejedná ani o prostor, který je bytem ve smyslu § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře. Toto vyjádření přitom bylo vydáno na základě obsahu projektové a stavební dokumentace a opakovaného místního šetření.

[11] Krajský soud ohledně uspořádání daného prostoru dovedl, že sice sestává ze dvou místností, avšak jeho stavebně technické řešení odporuje § 10 odst. 6 vyhlášky o technických požadavcích na stavby, neboť se přímo z obytné, resp. pobytové místnosti vstupuje do místnosti s WC a sprchovým koutem. Na základě uvedeného krajský soud potvrdil, že prostor obývaný stěžovatelem není bytem ve smyslu § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře. Takový postup plně odpovídá tomu, že příspěvek na bydlení nelze přiznat, pokud není naplněna formální podmínka v podobě účelového určení obytných místností k trvalému obývání podle stavebního zákona či kolaudace těchto místností jako bytu.

[12] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, proto ji v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[13] Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 a 2 ve spojení s § 120 s. ř. s. Přestože byla kasační stížnost odmítnuta, stalo se tak pro nepřijatelnost podle § 104a s. ř. s., tedy na základě zjednodušeného, avšak věcného přezkumu (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS). I výrok o nákladech řízení proto musí vycházet z úspěchu ve věci. Žalovaný měl ve věci úspěch,

nicméně právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti vůči neúspěšnému stěžovateli mu podle § 60 odst. 2 s. ř. s. nenáleží.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 18. listopadu 2021

JUDr. Viktor Kučera
předseda senátu